

स्वरूप सावंत

पासवर्ड
दहावीचा

ई साहित्य प्रतिष्ठान

सादर करीत आहे

स्वरूप सावंत

लिखित

विद्यार्थी मार्गदर्शक सूत्र

पासवर्ड दहावीचा

पासवर्ड दहावीचा

हे पुस्तक विनामूल्य आहे

पण फुकट नाही

या मागे अनेकांचे कष्ट व पैसे आहेत .

म्हणून हे वाचल्यावर खर्च करा ३ मिनिट

१ मिनिट : लेखकांना फोन करून हे पुस्तक कसे वाटले ते कळवा

१ मिनिट : ई साहित्य प्रतिष्ठानला मेल करून हे पुस्तक कसे वाटले ते कळवा.

१ मिनिट : आपले मित्र व ओळखीच्या सर्व मराठी लोकांना या पुस्तकाबद्दल आणि ई साहित्यबद्दल सांगा.

असे न केल्यास यापुढे आपल्याला पुस्तके मिळणे बंद होऊ शकते.

दाम नाही मागत. मागत आहे दाद.

साद आहे आमची. हवा प्रतिसाद.

दाद म्हणजे स्तुतीच असावी असे नाही. प्रांजळ मत, सूचना, टीका, विरोधी मत यांचे स्वागत आहे. प्रामाणिक मत असावे. ज्यामुळे लेखकाला प्रगती करण्यासाठी दिशा ठरवण्यात मदत होते. मराठीत अधिक कसदार लेखन व्हावे आणि त्यातून वाचक अधिकाधिक प्रगल्भ व्हावा, आणि संपूर्ण समाज सतत एका नव्या प्रबुद्ध उंचीवर जात रहावा.

पासवर्ड दहावीचा (विद्यार्थी व पालक मार्गदर्शन)

स्वरूप अनाजी सावंत

पत्ता A/1203 साईतिर्थ टॉवर, सिद्धार्थ नगर, बारा
बंगल्यासमोर, कोपरी ठाणे पूर्व ४००६०३

मोबाइल नंबर 7208045216

ब्लॉग : swarup anaji sawant

या पुस्तिकेतील लेखनाचे सर्व हक्क लेखकाकडे सुरक्षित असून पुस्तकाचे किंवा त्यातील अंशाचे पुनर्मुद्रण व नाट्य, चित्रपट किंवा इतर रूपांतर करण्यासाठी लेखकाची लेखी परवानगी घेणे आवश्यक आहे . तसे न केल्यास कायदेशीर कारवाई होऊ शकते.

This declaration is as per the Copyright Act 1957. Copyright protection in India is available for any literary, dramatic, musical, sound recording and artistic work. The Copyright Act 1957 provides for registration of such works. Although an author's copyright in a work is recognised even without registration. Infringement of copyright entitles the owner to remedies of injunction, damages and accounts.

प्रकाशक--- ई साहित्य प्रतिष्ठान

www.esahity.com

esahity@gmail.com

प्रकाशन : १६ सप्टेंबर २०१८

©esahity Pratishtan®2018

- विनामूल्य वितरणासाठी उपलब्ध
- आपले वाचून झाल्यावर आपण फॉरवर्ड करू शकता
- हे पुस्तक वेबसाईटवर ठेवण्यापूर्वी किंवा वाचना व्यातिरिक्त कोणताही वापर करण्यापूर्वी ई साहित्य प्रतिष्ठानची लेखी परवानगी आवश्यक आहे.

स्वरूप अनाजी सावंत

शिक्षण क्षेत्रात शिक्षक म्हणून गेली बत्तीस वर्षे कार्यरत. विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीसाठी नवनवीन उपक्रम करण्याची आवड आहे.

शिक्षकांच्या तंत्रसेही राज्यस्तरीय ग्रुपमध्ये सह प्रशासक म्हणून कार्यरत आहे. शिकणे व शिकवणे ही दोन्ही कामे करत आहे. स्टोरी मिरर, उनाड वारा, काव्यांकुर अनेक काव्य गटांमध्ये कविता रचना स्पर्धेत यशस्वी आहे. ब्लॉगवर कविता लेख, कथा, प्रसिद्ध केल्या आहेत.

शिक्षकांच्या विभागीय पातळीवरील स्पर्धांमध्ये भरपूर बक्षिसे मिळविली आहेत. विद्यार्थ्यांनाही स्पर्धेत यशस्वीपणे उतरविले आहे.

शाळेतील सहकारी शिक्षकांच्या वाढदिवसाच्या निमित्ताने त्यांना स्वरचित कविता अर्पण केली आहे. लेखन, वाचन, वक्तृत्व यांची विशेष आवड आहे

बराच काव्य समूहांमध्ये सहभाग घेऊन त्यातील काव्य स्पर्धेत यशस्वी विभागीय शिक्षकांच्या वक्तृत्व व एकपात्री अभिनय स्पर्धांमध्ये सहभाग घेऊन यशस्वी

वाचन व लेखनाची विशेष आवड आहे
विविध उपक्रम राबवायला आवडतात

यूट्यूबवर विद्यार्थ्यांच्या सहाय्याने केलेल्या कविता प्रकाशित
पर्यावरण रक्षणाच्या दृष्टीने वेगळ्या पद्धतीने वटपौर्णिमा साजरी
दूरदर्शनने घेतली दखल झु अवेरनेस प्रोग्रॅम, प्लॅस्टिक बंदी यावरही उपक्रम केले
रिलायबल सिरीज पाचवीचे गणित पुस्तक लिहिले
इंटरनॅशनल ह्युमन राइट्स तर्फे आदर्श शिक्षक पुरस्कार
सन्मान मराठीचा पुरस्कार
सतत तीस तीस वर्षे कार्यरत म्हणून शिक्षण साधना मंडळाकडून सत्कार
महापौर पुरस्काराने सन्मानित

स्वरुप अनाजी सावंत

पत्ता A/1203 ' साईतीर्थ टॉवर, सिद्धार्थ नगर

कोपरी, ठाणे (पूर्व)400603

विशेष आभार

माझे पति -श्रीयुत अनाजी विठोबा सावंत

मुले- विराज, दिव्या

सुन -सायली

भावोजी श्रीयुत प्रकाश नाना दळवी

सूचक श्री येवतीकर सर

मनोगत – स्वरूप सावंत

गेली बत्तीस वर्षे मी शिक्षिका म्हणून कार्यरत आहे.

समाजात शैक्षणिक मदतीची अपेक्षा करतात. विशेषता जेव्हा पाल्य दहावीत जातो तेव्हा पालकांना एक वेगळे टेंशन येते. मुलांना जास्त टक्के मिळावे ही अपेक्षा असते पण कमी कालावधीत आपल्याला कसे ते साध्य करता ते समजत नसते. अशावेळी पालकच फ्रस्टेशन मध्ये जातात आणि त्याचा राग पाल्यावर निघतो. काही पालकांनी माझ्याकडे त्यांचे प्रश्न व्यक्त केले. ते सोडवताना मला खूप आनंद झाला त्यात यशही प्राप्त झाले. माझे काही अनुभव व्यक्त करावे म्हणून "पासवर्ड दहावीचा " हे ई पुस्तक लिहिण्याचा मी ठरवले.

यासाठी ई पुस्तक प्रकाशनाने मला खूप मदत केली. त्याबद्दल धन्यवाद

अर्पणपत्रिका

माझे हे आगळेवेगळे अनुभवातून सादर ई पुस्तक माझे वडील कै. श्रीयुत ज्ञानदेव लाडू सावंत आई कै. सौ. दीपा ज्ञानदेव सावंत. सासु सासरे कै. श्री. विठोबा अनाजी सावंत व कै. श्रीमती वासंती विठोबा सावंत. यांना समर्पित करत आहे. त्यांचे आशीर्वाद सदैव माझ्या पाठीशी राहू देत

पासवर्ड दहावीचा

10 वी चा रिझल्ट लागला की सगळीकडे विचारणा सुरु होते किती % मिळाले. अगदी जवळचेच नाही तर लांबचेही अनोळखी नातेवाईक अन मित्रमंडळीही तेच तेच विचारत रहातात.

ज्यांच्या घरात जास्त टक्के मिळाले असतील ते एकदम आकाशाला हात लागल्यासारखे वागतात. पण जेव्हा त्यांना त्यांच्याहून जास्त मिळलेले भेटतात तेव्हा त्यांचा मूड जातो.

ज्यांच्या घरी कमी टक्के असतात ते स्वतःचे (स्वतःच्या दहावीतले) मार्क विसरून मुलाने इज्जतीची लक्तेरे लावल्या सारखे वागतात. जणू काही मुलाने किंवा मुलीने एखादा गुन्हा करून यांच्या खानदानाची इज्जत धुळीला मिळवली आहे.

पण याला खरंच जबाबदार कोण? आजची शिक्षण पद्धती? ते मूल स्वतः? त्यांचे आई वडील? कि त्यांच्या अवास्तव अपेक्षा? समाजात चाललेली प्रचंड चढाओढ? विचार करण्यासारखी गोष्ट आहे ना? पण कधी? वेळ निघून गेल्यावर? बऱ्याच मुलांच्या गुणांवरून आत्महत्येच्या बातम्या ऐकतो. जीव चुकचुकतो. चर्चा होतात. पुढे काय? सगळे परत आपल्या रहाटगाडग्यात रमतात.

चला खरंच आपण विचार करु या

२) काही घरांत आई वडील (त्यांच्या आयुष्यात) जे करू शकले नाहीत ते मुलांच्यावर लादले जाते. काही ठिकाणी इतरांची मुले डॉक्टर इंजिनियर किंवा परदेशात स्थायिक झालेले असतात. त्याप्रमाणे स्वतःच्या घरातील मुलेही व्हावीत असा विचार केला जातो. आपल्या मुलांची बौद्धिक मानसिक व शारीरिक क्षमता यांचा अजिबात विचार केला जात नाही. वास्तविक पाहता आपल्या भारतासारख्या शहरातही सर्व प्रकारच्या क्षमता चाचण्या उपलब्ध आहेत. त्यातून आपला मुलगा किंवा मुलगी यांची बलस्थाने काय, कल कोणत्या कलेकडे किंवा मार्गाकडे आहे, तो किती वर जाऊ शकेल आदी गोष्टींचा अंदाज सांगितला जातो.

पण एकतर त्याबद्दल माहिती नाही किंवा कशाला एवढे पैसे फुकट घालवायचे. हा विचार असतो. आमच्या वेळेला कुठे होत्या अशा चाचण्या? आम्ही आलोच ना पुढे? असा विचार असतो. इतर मुले कशी मेरिटला येतात मग आमचाच का येऊ नये? या हव्यासापोटी मुलांच्या आयुष्याशी आपणच खेळ खेळत असतो. पण दोष मात्र त्यांना देतो. आणि मग नको असलेल्या प्रसंगांना आपल्याला तोंड द्यावे लागते. ते आपण केलेल्या त्या मुलांच्या आयुष्याशी खेळ नव्हे का? तुम्ही म्हणाल सगळ्या गोष्टीला पालकच जबाबदार का? नाही. या सर्व गोष्टींना पालक, शिक्षक, शेजारी, आत्सेष्ट सर्वजण काही ना काही प्रमाणात जबाबदार असतात.

वास्तविक पाहता आपल्या पाल्यांच्या यशामागे जाणून बुजून केलेले नियोजन हेच महत्वाचे असते असे मला वाटते. जसे कोणतीही इमारत किंवा पूल बांधण्यापूर्वी त्याचा आराखडा बांधला जातो, तसेच आयुष्याचेही नियोजन करावे लागते. ते कसे यांचा पण उहापोह करू या.

3) आपले मुल दहावीत जाईपर्यंत काही पालक त्यांच्या भवितव्याचा विचार करीत नाहीत. दहावीत किती टक्के मिळतात ते पाहू आणि मग पुढे ठरवू असे उत्तर ऐकायला येते. खरे पाहता मूल दहावीत केल्यावर मुलापेक्षा ही जास्त ताण पालकांवर येतो. तहान लागल्यावर विहीर खणतात असे म्हणतात त्याप्रमाणेच. आणि मग अनपेक्षित घाव पाल्यावर बसायला सुरूवात होतात. टीव्ही बंद, मोबाइल बंद, मित्रांशी बोलणे बंद, खेळणे बंद. काही मुले नकळत बंड पुकारतात तर काही जास्त झोप लागणे, जास्त भूक लागणे, यांचा बळी पडतात. एकूण काय गुणांवर परिणाम.

मंडळी, मला असे वाटते सर्वप्रथम मुलांच्या शिक्षणाचे माध्यम निवड ही या सगळ्यांची पहिली पायरी आहे. हाताची पाचही बोटे सारखी नसतात. इंग्रजी आंतरराष्ट्रीय भाषा आहे, त्यात विपुल साहित्य उपलब्ध आहे, तसेच अकरावी बारावीला गेल्यावर मुलांना इंग्रजी अवघड जाते. म्हणून मुलांना इंग्रजी माध्यमात घालून, हक्काने त्यांचे बालपण खुडले जाते. किंवा नातेवाईक शेजारी यांचे मूल जर इंग्रजी शिकत असेल तर आपले का नको. स्वतःच्या मनातील भावना स्वतःचे विचार मातृभाषेतून व्यक्त करण्याची संधी दिलीच जात नाही .

तिथूनच नाराजीला आणि आयुष्याचे प्रश्न उभे रहायला सुरुवात होत असते. परंतु पालकांकडून तिथे नजरअंदाज केला जातो. मुलांना शिक्षणाविषयीचे नावड निर्माण व्हायला सुरुवात होते.

मोठेपणी अवघड वाटणाऱ्या गोष्टींसाठी मुलांचे बालपण हिरावून घेऊ नका. तर त्यांच्या भावनांची अभिव्यक्ती करायला जागा मिळू दे. तो मोठेपणी कोण होणार यापेक्षा त्यांच्याकडे काय होण्याची कुवत आहे ते सर्व पालक म्हणून डोळसपणे जाणून घ्या.

शक्य झाल्यास आपल्या पाल्याला मातृभाषेतूनच शिकू द्या. लहानपणापासून त्याला बैठकीची सवय लावणे हे खूप गरजेचे आहे. संध्याकाळी देवपूजेच्या वेळी पाठे कविता रोज म्हणून घ्या. अंकवाचन उतारावाचन समजपूर्वक करून घेणे. आई वडील दोघांनाही दररोज काय घडले हे विचारणे त्यावर त्यांच्यावर न रागावता त्यांना चांगले सल्ले देणे. जेणेकरून लहानपणापासूनच आई वडिलांशी मैत्रीची भावना त्यांच्यात निर्माण झाली पाहिजे. जीवनात कोणताही प्रसंग आला तर सर्वप्रथम तो आई वडिलांशी शेअर करेन ही भावना त्यांच्या मनात निर्माण होते. तेथूनच त्या बालकांच्या उत्कर्षाला खऱ्या अर्थाने सुरुवात होते. उत्कर्ष म्हणजे फक्त दहावीचे टक्के नव्हेत त्या बालकांचा मानसिक भावनिक शारीरिक आणि बौद्धिक विकास होय. अगदी पहिलीपासून खासगी शिकवणीची सवय न लावता जमलंच तर स्वतः त्यांचा अभ्यास घ्यावा. त्यांची अभ्यासाची वेळ व बसण्याची जागाही निश्चित करावी.

साधारण पाचवीपासून त्याला स्वअभ्यासाची सवय लावावी.
अभ्यासातील अडचणींसाठी फक्त पालकांनी मार्गदर्शकाची भूमिका ठेवावी.
शाळेतील शिक्षकांची वेळोवेळी भेट घ्यावी.

४)साधारण ८वी आधी बाळाचे पुढील आयुष्याचे पिच बांधणे पालकांनी सुरु करणे आवश्यक आहे. शेजारी पाजारी काय म्हणतील याचा विचार न करता त्यांच्या बाळाची अभ्यासाची ग्रहण करण्याची धारणा त्याला अनुसरून आपण कोणते क्षेत्र त्याच्यासाठी निवडावे याचा पूर्ण कुटुंबाने मिळून विचारविनीमय केला पाहिजे. बोलणारे काय दोन्हीही बाजूंनी बोलतात. पण बहुतेक लोक “लोक काय म्हणतील” या विचाराने स्वतःच्या आयुष्याची माती करून घेतात किंवा मुलांच्या आयुष्याची करतात. अशी बरीच क्षेत्र आहेत की ज्यात यशस्वी होऊन चांगल्या प्रकारे आयुष्य जगता येईल. फक्त पाल्यासहित ती क्षेत्र स्वीकारल्याची तयारी असावी लागते.

योग्य दिशेने जाणिवपूर्वक वाटचाल सुरु झाली की निश्चित यश मिळते.

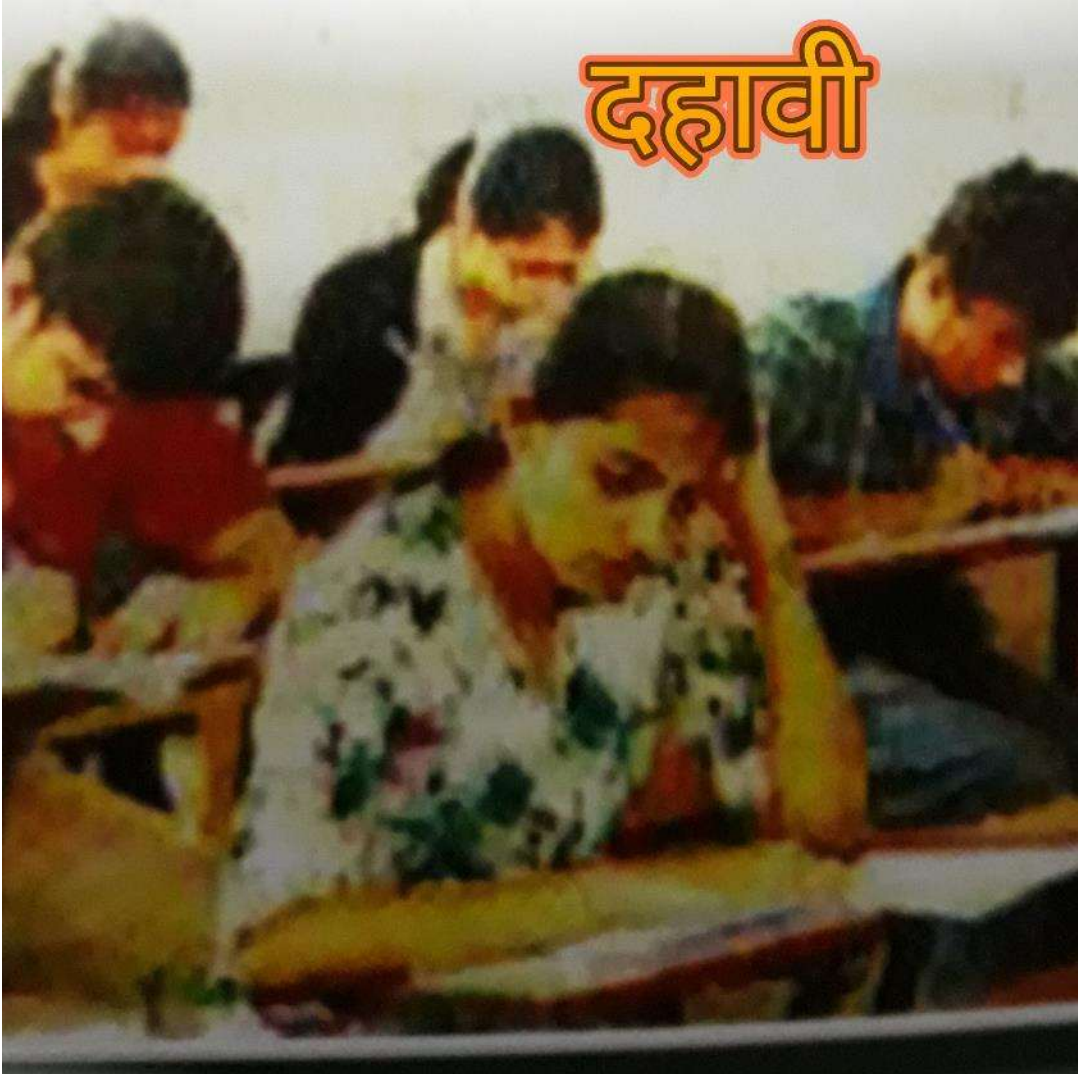
योग्य दिशेने

जाणिवपूर्वक

वाटचाल

तिन्हीही गोष्टी महत्त्वाच्या आहेत. नुसती दिशा नाही, नुसतं प्लानिंग नाही तर त्याला कृतीची, सातत्याची जोड हवी.

आता नंतरची पायरी. आपल्या पाल्याला सुयोग्य नियोजन करण्याची सवय लावावी. म्हणजे रोज रात्री झोपण्यापूर्वी डायरी लिहिणे. शाळेची वेळ क्लासची वेळ आणि करावयाचा अभ्यास यांची सांगड घालून उद्या कोणता आणि किती अभ्यास करणार आहे ते आदल्या रात्री लिहून ठेवावे. दुसऱ्या दिवशी रात्री लिहिल्याप्रमाणे झाले की नाही हे पाल्याने स्वतःच तपासावे. आई वडिलांच्या मार्गदर्शनाखाली पूर्ण झाला असल्यास स्वतःच स्वतःची पाठ थोपटून घ्यावी. टारगेट पूर्ण नसल्यास त्याचे कारण स्वतःच शोधावे. दुसऱ्या दिवशीची डायरी लिहावी. हे रोज करावे.

५) डायरी लिहिताना घ्यावयाची काळजी -

1. आवडीचे विषय पुन्हा पुन्हा जास्त वेळा येऊ देऊ नयेत.
2. प्रत्येक विषयाच्या प्रत्येक पाठाची किती वेळा उजळणी झाली याचीही बाजूला नोंद असावी.
3. गणित संस्कृत सारख्या विषयांना रोज थोडा तरी वेळ ठेवावा.
4. जास्त जागरण (पहाटे) सकाळी किंवा रात्रीचे अजिबात करू नये.
5. न आवडणारे विषय अभ्यासाच्या सुरुवातीला ठेवू नये.
6. स्वतःच्या करमणुकीसाठी देखील थोडावेळ ठेवावा कारण ती मनाची गरज असते.
7. चहापान, जेवण, नाश्ता यासाठी आपण खूप जास्त वेळ फुकट घालवत नाही ना याची काळजी घ्यावी.
8. कितीही उशीर झाला तरी डायरी लिहूनच झोपावे.

कोणत्याही गोष्टीची सवय लागताना त्रास होतो पण एकदा का सवय लागली की कामे सुरळीत होतात.

6) उदाहरणे कोष्टके सूत्रे यांच्यासाठी एक वेगळी वही करावी. ती कशी तयार झाली हे समजून घ्यावे. म्हणजे उदाहरणे सोडवताना अडचण येत नाही.

विज्ञानातील महत्त्वाच्या संकल्पना समजून घ्याव्यात त्यातील सूत्रांसाठी वेगळी वही करावी.

कोणत्याही गाईडचा किंवा प्रश्न संचाचा वापर न करता स्वतः च्या नोट्स स्वतः लिहून काढण्याचा प्रयत्न करावा. शिक्षकांना दाखवावा. प्रत्येक विषयाची प्रश्नपेढी प्रश्न प्रकारासह उत्तरासहित स्वतः लिहावी. ते उत्तम गाईड तयार होते. लक्षातही चांगले राहते. फावल्या वेळेत (टाईमपाससाठी) विज्ञानाच्या आकृत्या काढाव्यात. वेळेचे नियोजन उत्तम नियोजन असते. उत्तरे शिक्षकांकडून तपासून घेऊन त्यात आणखी काय हवे ते तिथे नमूद करून घ्यावे. अशा प्रकारे स्वतःचे काम स्वतः केल्याने आनंद समाधान आत्मविश्वास वाढतो. स्वतः अभ्यास केल्याने सगळ्या संकल्पना स्पष्ट होतात. नेमके कुठे अडते तेही समजते. त्यासाठी आठवीत वेळ दिल्याने द्यावी यासाठी १० वीत लागणारा वेळ वाचतो. त्यासाठी पालकांनीही आपल्या पाल्याला ती पूर्ण करण्यासाठी शांतपणे समजूतदारपणे वेळ देणे गरजेचे असते. आपल्या पाल्याच्या चुकांचे नेमके कारण शोधण्याचा प्रयत्न करावा. कदाचित त्याला एका वेळेत समजणार नाही. त्यावेळी ना रागावता परत परत समाजावणे गरजेचे असते. तरच तो एक पाऊल पुढे जाऊ शकतो.

7)पाल्याच्या प्रगती संदर्भात आणखी मुद्दा घ्यावासा वाटतो. ध्यानधारणा मुळे स्मरणशक्ती व एकाग्रता मध्ये वाढते. प्राणायाम व इतर श्वासावर आधारित आसनांमुळे मुलांचे मानसिक आरोग्य शारीरिक आरोग्य यावर ताबा मिळवता येतो. हे घरातील प्रत्येक सदस्याने केले तर उत्तमच असते. परंतु या जिवनातील अतिशय महत्त्वाच्या गोष्टींकडे लक्ष द्यायला अजूनही कोणाला वेळ नाही. तेवढे महत्त्व अजूनही घराघरांत पोहोचणे गरजेचे आहे.

परीक्षेसंबंधातही एक काळजी घेणे आवश्यक वाटते. पेपर कोणताही असो. चाचणी सहामाही वार्षिक आपल्याकडे एकच पद्धत आहे. आपला पाल्य परीक्षेहून आला की लगेच पेपर कसा गेला, काय चुकले, काय बरोबर होते, याची पडताळणी केली जाते. चुकलेल्या प्रश्नांबाबत त्या मुलाला ओरडा खावा लागतो. पण एकदा पेपर देऊन आल्यावर त्याचा काहीच उपयोग नसतो. दुसऱ्या दिवशीच्या पेपरवरही त्याचा परिणाम होतो. एक वेगळेच टेंशन मुलांना असते.

त्यापेक्षा सगळी परीक्षा होऊ द्यावी. प्रश्न प्रकार व त्यांना दिलेले गुण हे निश्चित केलेले असतात. त्यात बदल होत नाही. उत्तरपत्रिका मिळाल्यावर प्रश्नप्रकार पालकांनी विद्यार्थ्यांसमवेत चेक करावे. म्हणजे नेमका कोणता प्रश्न प्रकार पाल्याला येत नाही ते समजण्यास मदत होईल. फक्त त्या प्रश्न प्रकारावर जास्त फोकस करण्यास मदत होईल. पुढच्या पेपरमध्ये त्या प्रश्न प्रकारात गुणांत वाढ झाली आहे की नाही ते चेक करता येईल. समजत नसेल तर समजावून सांगता येईल. ही सवय आठवीपासून लावल्यास दहावीला लागणारा वेळ वाचेल

दहावी व बारावीच्या अभ्यास क्रमात भरपूर फरक आहे. त्यामुळे कोणताही अभ्यास साचेबंद न ठेवता सविस्तर करण्याची पाल्यास सवय ठेवली तर दहावी बारावी चा अभ्यास कठिण जात नाही.

८) हा भाग पालकांसाठीच खास. आताआतापर्यंत जे होते ते कुणासाठी असा विचार मनात आला असेलच.

आहार हा विषय पालकांसाठीच असू शकतो ना? आजकाल बर्गर पिझ्झा चायनीजचा जमाना आहे. कंटाळा आला की, वाढदिवस, लग्न समारंभ अशा बऱ्याच वेळा हे बाहेरचे खाणे होत असते. हल्ली मुले दोन तीन वर्षांची झाली की त्यांना या बाहेरच्या खाण्याचा लळा लावला जातो.

आणि मग पोटोबा बिघडायला सुरुवात होते. अनावश्यक वरचेवर आजारी पडूनही मुलांची प्रकृती नाजूक होते. आजारपणामुळे अभ्यासाकडेही दुर्लक्ष होते. लहान वय असल्याने ती गोष्ट जास्त मनावर घेतली जात नाही. पालेभाज्या विविध कंद भाज्या खाण्यात खूप कमी प्रमाणात येतात. पाल्यालाही बाहेरच्या एकदा का चटक लागली मग बघायला नको. फळे तर काही घरात दुर्मिळच दिसतात. काही वेळा या सर्व गोष्टींचा परिणाम महत्त्वाच्या वर्षामध्ये दिसून येतो १० वी १२वी ला काही मुले हमखास आजारी पडतात. त्याचा परिणाम रिझल्टवर तर होतोच परंतु घरातल्या सर्वांचे टेन्शनही वाढवते. कोणत्याही गोष्टीचा अतिरेक हा वाईटच. माझ्या बघण्यात अशीही एक आजी आहे की जी नातवाला काहीही खाल्ले तरी थोडीतरी पालेभाजी खायला लावतेच लहानपणापासून लावलेली सवय म्हणून तो नातू ही पालेभाजी शिवाय रहात नाही.

यांच्यात बाहेरचे अजिबात खाऊ नये असा होतो का? पटेल पचेल एवढेच खावे.

सुकामेवा नियमित खाल्ल्यानेही स्मरणशक्तीत फरक पडतो.

योग्य आहाराच्या जर पाल्याला सवयी लावल्या तर महत्त्वाच्या वर्षांत त्याला कोणतेही विपरीत परिणाम भोगावे लागणार नाहीत. मनावर ताबा असल्याने हे खाऊ नको ते खाऊ नको अशा प्रकारची बंदीही पालकांना घालावी लागणार नाही.

आपल्या पाल्याला चांगल्या समतोल आहाराची सवय लावणे हे सर्वस्वी पालकांवरच अवलंबून असते. म्हणूनच शैक्षणिक प्रगतीचा विचार करताना आरोग्याचाही विचार तेवढाच महत्त्वाचा ठरतो. जो आपल्याकडे पाल्य दहावी बारावी किंवा विशेष परीक्षा देतानाच केला जातो.

९)आमच्याकडे पालक भेटायला आले आणि त्यांना सांगितलं की तुमच्या मुलाने घरचा अभ्यास केला नाही, वही आणली नाही की पालक त्या मुलाला विचारत, काय रे तू अभ्यास केला नाहीस का? म्हणजे आपला मुलगा काय करतो हे त्यांना माहित नसतं. मागच्या भागात मी तुम्हाला वेळापत्रकाविषयी रोजनिशी विषयी माहिती दिली. ती रोजनिशी लिहिताना पालकांनी आपल्या पाल्याला अवश्य मदत करावी. कोणते विषय तो किती वेळा हाताळतो यांची नोंद करावी किंबहुना तक्ता करावा. म्हणजे तेच तेच विषय तो करणार नाही व आपल्याकडे नकळतपणे आपल्या आई बाबांचे लक्ष आहे याची जाणीवही राहिल. तसेच गणितातील सुत्रे, विज्ञानातील आकृत्या, व्याकरणाचे नियम हे एका कागदावर पाल्यांकडून लिहून घेऊन घरातील एखाद्या भिंतीवर चिकटवावे जेणे करून ते पाल्य जाता येता ते वाचेल. रट्टा मारण्याची गरज राहणार नाही. उठल्यावर झोपण्यापूर्वी मोठ्याने वाचले विज्ञानातील आकृत्यांची नावे वाचली आकृती पाहिली तर वेगळ्या पाठांतराला वेळ द्यावा लागत नाही. हे करण्यासाठी पालकांनी मदत केली तर पाल्याला ते करण्याचा कंटाळा येणार नाही.

कळत नकळत पाल्य आणि पालक यांच्यात सुसंवाद राहतो. अभ्यासात येणाऱ्या अडचणींबद्दल निर्दोष आणि शांतपणे चर्चा होते व सुकर मार्ग निघतो. मुलांचे प्रश्न स्पष्टपणे समजल्यामुळे मार्ग काढणे सोपे जाते पाल्य आणि पालक यांच्यामध्ये सुलभ आंतरक्रिया होतात उत्तुंग यशासाठी या गोष्टींची नितांत गरज असते हे लक्षात घ्या

१०) आपल्या घरातील सर्वांच्याच यशामागे आणखी एक गोष्ट काम करत असते ती म्हणजे आपले वास्तू. वास्तू देवता सतत तथास्तू म्हणत असते असे म्हणतात. यात अंधश्रद्धेचा भाग सोडून एक वेगळी श्रद्धा जर आपल्या मनात निर्माण केली तर असे म्हणते की घरामध्ये नेहमी पॉजिटिव म्हणजे होकारार्थीच बोलावे. चांगले होईल, चांगले झाले, तुला येईल अशा प्रकारच्या वाक्यांनी प्रोत्साहन मिळते. आपल्या कुठेतरी अंतर मनांमध्ये पॉझिटिव्हिटी वाढत जाते. आणि मग त्याचे कुठेतरी पॉझिटिव्ह परिणाम दिसू लागतात.

घरात सगळ्यांचे विचार जुळू लागले म्हणजेच एकमत होऊ लागले की आत्मविश्वास वाढतो. अचूक निर्णय घेतले जातात. परिणामी अचूक यश मिळू लागते. आनंद द्विगुणित होतो. नातेसंबंध ही चांगले राहतात. घरात दिवाबत्ती अगरबत्ती धूप यांच्या सुवासामुळे मन प्रसन्न राहते आरोग्य चांगले राहते. हा विचार जरी नगण्य वाटला तरी तो खूप मोठा परिणामकारक आहे. याबद्दल जाणीवपूर्वक आचरण होणे गरजेचे असते

घरातील उकिरडा वडिलांचा आरडओरडा, असंतोषाचे वातावरण याचा सर्वस्वी परिणाम पाल्याच्या मनावर होत असतो. घरात नकारात्मक वातावरण तयार होते. मुले ही अनुकरणप्रिय असतात. आणि मग मुलांकडून कोणतेही चुकीचे वर्तन दिसले की आपण वास्तुशास्त्र किंवा इतर उपायांकडे धावाधाव करू लागतो. पण मुळात घरातील मोठी माणसे कारणीभूत असतात. म्हणूनच या गोष्टींचीही काळजी आपण घेतली पाहिजे. या सर्वांचा परिणाम मुलांचा फक्त अभ्यासावरच नव्हे तर त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वावर होत असतो.

११)मला वाटते आतापर्यंत आपण भरपूर अंगांनी आपल्या पाल्यासंदर्भात विचार केला.

पण काही पालक म्हणतील “आता खूप उशीर झाला हो. आमचे पाल्य दहावीत आहेत. आता आमची मुले बारावीत आहेत. मग आम्ही काय करायचे?”

आपल्यातून कधीच कोणतीच गोष्ट निसटून गेलेली नसते. आपला त्याकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन संपलेला असतो. किंबहुना अधिक कष्ट करण्याची आपली मानसिकता नसते.

आपले पाल्य जर दहावीत असेल तरीही अजूनही वेळ गेलेली नाही. ९वी पर्यंत गुणांचा आढावा घ्या. त्याला किती टक्के मिळू शकतील याचा टारगेट करा. तुम्ही जास्तीजास्त किती अपेक्षा करू शकता याचा विचार करा. अवास्तव मागणी करू नका

वेळेचे नियोजन करा

किमान ५वेळा पूर्ण अभ्यासक्रमाचा सराव होईल याप्रमाणे दिवसांचे टारगेट काढा. ते टारगेट पूर्ण करण्यासाठी कुटुंबातील सर्व सदस्य कशाप्रकारे मदत करू शकतील याचा विचार करा. कितीही टक्के मिळाले तरी कुटुंबातील सर्व सदस्य त्यांच्या पाठीशी आहेत असा आत्मविश्वास त्यांच्या मनात निर्माण करा. त्यांच्याकडून रोजनिशी लिहून घ्या. पेपर संबंधांत आधीच्या पाठात दिलेल्या सूचनांचे पालन करा. त्यांच्या मानसिक शारीरिक आरोग्याची काळजी घ्या. निबंध लेखन भरपूर करून घ्या. कारण त्याला दहापैकी गुण असतात. या दीड टक्क्याचा कोणीही गंभीरपणे विचार करत नाही. सूत्रे, आकृत्या, संस्कृतमधील श्लोक यांचा सराव जास्त घ्या जेणे करून जास्तीजास्त टक्के पदरात पाडता येतील.

पुढे तो काय करणार आहे, त्यासाठी आवश्यक कॉलेजचे टक्के, या साऱ्यांचा विचार करून त्याप्रमाणे घोडदौड करा

१२)मंडळी आता महत्वाचा प्रश्न

दहावीचे खरखुरे पाल्याच्या आयुष्यातील महत्त्व काय?

१०+२+३ ही आपली शिक्षणाची पद्धत

१० वी नंतर महाविद्यालयीन शिक्षण सुरु. पाल्याच्या आयुष्यातील महत्वाचा फरक.

गणवेश, नियम, शिक्षकांचे वैयक्तिक लक्ष यांपासून मुक्त? ??

१० वी नंतर शिक्षणाची बरेच दरवाजे खुले होतात.

तसे पाहिले तर काही जीवन शिक्षणाची दारे ९ पासूनही उघडतात उदा. आय टी आय।

परंतू तो विचार मनाला शिवणे ही नको असते.

खरे पहाल तर १०वी च्याच नव्हे तर त्या नंतरच्याही शिक्षणाच्या पूर्वतयारीसाठी आपल्या हातात थोडे थोडे नाही तर चक्क नऊ वर्षे असतात. त्याचा आपण डोळसपणे विचार केला जाणीवपूर्वक आखणी केली तर दहावीचे विशेष वाटणार नाही असे अनुभव असलेले देखील कित्येक लोक आहेत.

बहुतांशी मला सांगावेसे वाटते की जी मुले मेरीटमध्ये येतात त्यामागे त्यांच्या आई वडिलांचेही अथक परिश्रम असतात. काही अपवाद आहेत ही.

एका वेगळ्या शब्दात सांगायचे म्हणजे १ली ते ९वी हे आपल्याला जिथे जायचे आहे तो गोल लक्षात ठेवून त्या दिशेने रन अप करणे १०वी म्हणजे पूर्ण ताकदीनिशी त्या दिशेने चेंडू फेकणे. तिथून खऱ्या अर्थाने आयुष्याची चेंडूफेक सुरू होते.

मग कधी तरी ऐन वेळेला काहीतरी चुकते. अपेक्षाभंग होतो. तेंव्हा खरी भूमिका अंपायर म्हणजे पालकांची असते. तेंव्हा त्यांनी दिपस्तंभासारखे उभे रहायचे असते. म्हणजे आत्महत्येसारखे विचारही मनाला न शिवता पुन्हा त्याच उत्साहाने ते पाल्य नविन खेळी खेळायला सुरुवात करेल. पहा पटते आहे का? एक मार्ग हुकला तर आणखी चार नविन मार्ग खुले असतात. प्रयत्न करणे आपल्या हातात असते. कारण अपयश आले तरी आपण प्रयत्न केला असता तर बरे झाले असते असे तरी बोलावेसे वाटणार नाही.

मी जे अनुभव घेतले ते मांडण्याचा प्रयत्न केला. कदाचित त्यात काही त्रुटी असतील . सर्व पालकांना माझ्याकडून हार्दिक शुभेच्छा ॥

दहावीनंतर महाविद्यालयीन व तांत्रिक आयटीआय व इंजिनिअरिंग क्षेत्राचे प्रवेश उपलब्ध असतात. आपला पाल्य जर इंजिनिअर क्षेत्रासाठी उत्सुक असेल व त्याची दहावीतील प्रगती समाधानकारक नसेल किंवा बारावीनंतर त्याला जेईई मेन ही कठीण परीक्षा पास होण्याची शाश्वती नसेल तर डिप्लोमा करून इंजिनिअरिंगची पदविका प्राप्त करणे व्यावहारिक होत असते याची पालकांनी जाणीव ठेवणे अत्यंत आवश्यक आहे.

१३)माझ्या शिक्षकी सेवेमध्ये वेळोवेळी पालकांशी संवाद संबंध आल्यानंतर पाल्यांकडून आपल्या अपेक्षा पूर्ण होत नाहीत याची जाणीव झाल्यानंतर कळत नकळत दुर्लक्ष झालंय या अनुभवाची प्रचिती मला स्वतः जाणवली आहे. याच एका सामाजिक बांधिलकीतून मी आपणाशी संवाद साधण्याचा, वरील गोष्टीतून मांडण्याचा प्रयत्न केला आहे. आपल्या सर्वांना व आपल्या पाल्यांच्या भावी शैक्षणिक युगासाठी माझ्याकडून हार्दिक शुभेच्छा

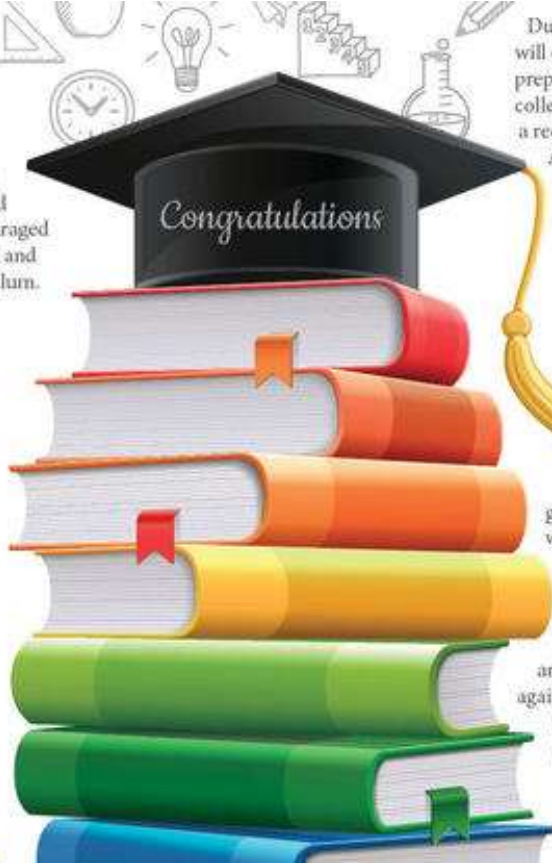
5K to 4th Grade Awareness

Students in our elementary schools have a multitude of opportunities to experience the world of work through classroom instruction, field trips, guest speakers, and ACP geared life skills lessons. Each child is encouraged to explore their developing strengths and interests through our diverse curriculum.

5th & 6th Grade Exploration

During intermediate school, students begin to explore career clusters in a more personalized way through the use of Career Cruising. They examine their interests, strengths, soft skills, and personality traits to increase their self-awareness while also learning about career clusters of interest.

7th & 8th Grade Connections

During their senior year, students will execute their plan. Whether it is preparing for interviews, completing college applications, or meeting with a recruiter, our students will be ready. As they progress along their career path, we encourage our students to continually reflect, study and refine their plan as needed.

10th & 11th Grade Study & Refine

In addition to their courses, students will gain insight into how well their career choices fit them by getting involved in clubs, volunteer work and/or job shadows. Through guided reflection with their ACP advisors, they will research what is needed to be successful on the paths they are considering, assess themselves against those requirements, and refine their plan as needed to meet their personal goals.

9th Grade Plan

ई साहित्य प्रतिष्ठान

ई साहित्य प्रतिष्ठान दहा वर्षांपूर्वी सुरू झालं. जगभरात ई पुस्तकांची संकल्पना रुजू लागत असतानाच मराठीतही ई पुस्तकं सुरू झाली. मराठीत अमॅझॉन सारखे प्रचंड इन्व्हेस्टमेंट करणारे खिलाडी उतरले. त्यांच्यासमोर ई साहित्य म्हणजे अगदीच लिंबुटिंबू. पण गेली दहा वर्षे आणि आजही गुगलवर “मराठी पुस्तक” किंवा “Marathi ebook” टाकले की ४ कोटी ९३ लाख नांवांमध्ये पहिले दुसरे नाव येते ते ई साहित्यचेच. ही करामत आहे आमच्या लेखकांची. वाचकांना सातत्याने दर्जेदार मनोरंजक उच्च प्रतीची पुस्तके “विनामूल्य” देणारे आमचे लेखक हेच या स्पर्धेचे विजेते आहेत.

मराठीत “साहित्यरत्नांच्या खाणी” निपजोत या ज्ञानोबांनी मागितलेल्या पसायदानाला ईश्वराने तेवढ्याच उदारतेने खाणींचा वर्षाव करून प्रतिसाद दिला. मराठीचे दुर्दैव हे की या खाणींतली रत्ने बाहेर आणणे आणि त्यांचे पैलू पडल्यावर त्यांना शोकेस करणे आणि मराठी व जागतिक वाचकांसमोर ते पेश करणे यात आपण कमी पडलो. इथे उत्तम साहित्यासाठी भुकेलेले वाचक आणि उत्तम वाचकांच्या प्रतिक्षेतले साहित्यिक यांच्यात ब्रिज बनणे आवश्यक आहे. विशेषतः डॉ. नितीन मोरे यांसारखे साहित्यिक ज्यांना लिहिण्यात आनंद आहे पण त्यापुढील प्रकाशनाच्या जटील प्रक्रियेत पडण्यात रस नाही अशांसाठी. विदेशांत मोठे लेखक एजंट नेमतात आणि ते बाकी सर्व व्यवहार पहातात. मराठीत ही सोय नाही.

ई साहित्य प्रतिष्ठान ही काही अनुभवी प्रोफेशनल प्रकाशन संस्था नव्हे. पण गेल्या दहा वर्षांत आमच्या हे लक्षात आले की मराठीत रत्नांच्या खाणी आहेत आणि त्यांत उतरून हात काळे करून माती गाळ उपसत राहून जर चिवटपणे काम करत राहिले तर एकाहून एक भारी रत्ने गवसणार आहेत. एखाद्या मोठ्या

धनिकाने, पंडितांच्या सहाय्याने, दरबारी आश्रयासह जर हे काम हाती घेतले तर मराठी भाषेतले साहित्य जागतिक पटलावर आपला ठसा नक्की उमटवेल.

डॉ. नितीन मोरे यांची अकरा अप्रकाशित पुस्तके प्रकाशात आणण्याचा मान ई साहित्यला मिळाला. माधुरी नाईक यांची दहा, शंभू गणपुले यांची नऊ, डॉ. वसंत बागुल यांची बारा, शुभांगी पासेबंद यांची सात, अविनाश नगरकर यांची पाच, रत्नाकर महाजन यांची सहा, शशांक परुळेकर यांची चार, अरुण कुळकर्णी यांची चार अशा अनेकांच्या पुस्तकांना वाचकांपर्यंत नेण्याचे भाग्य ई साहित्यला लाभले. असे अनेक “स्वांतःसुखाय” लिहीणारे उत्तमोत्तम लेखक कवी या मराठीच्या “साहित्यरत्नांचिया खाणीं” मध्ये आहेत. अशोक कोठारे यांनी महाभारताच्या मूळ संहितेचे मराठी भाषांतर सुरू केले आहे. सौरभ वागळे, ओंकार झाजे, पंकज घारे, विनायक पोतदार, दिप्ती काबाडे, भूपेश कुंभार, सोनाली सामंत, केतकी शहा, सुरज गाताडे, निमिष सोनार, सविता नाबर, संजय बनसोडे, आशा पाटील, नासा येवतीकर, निरंजन कुलकर्णी असे अनेक नवीन लेखक सातत्यपूर्ण लेखन करत आहेत.

ई साहित्यकडे हौशी लेखकांची कमी कधीच नव्हती. पण आता हौसेच्या वरच्या पायरीवरचे, लेखनाकडे गंभीरपणे पहाणारे आणि आपल्या लेखनात प्रगती कशी होईल याकडे लक्ष देणारे लेखक येत आहेत. त्यांच्या साहित्याच्या प्रकाशाला उजाळा मिळो. वाचकांना आनंद मिळो. मराठीची भरभराट होवो. जगातील सर्वोत्कृष्ट साहित्यिक प्रसवणारी भाषा म्हणून मराठीची ओळख जगाला होवो.

आमेन

सुनील सामंत

ई साहित्य प्रतिष्ठान

